

新编

阿尔巴尼亚语教程

Kurs i Gjuhës Shqipe

第四册 Vëllim IV

肖桂芬 编

外语教学与研究出版社

新 编

阿尔巴尼亚语教程

Kurs i Gjuhës Shqipe

第四册 Vëllim IV

肖 桂 芬 编

外语教学与研究出版社
北 京

图书在版编目(CIP)数据

新编阿尔巴尼亚语教程. 第四册 / 肖桂芬编. — 北京: 外语教学与研究出版社, 2007.4

ISBN 978-7-5600-6520-5

I. 新… II. 肖… III. 阿尔巴尼亚语—教材 IV. H792

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2007) 第 040964 号

出 版 人: 李朋义

责任编辑: 杨 岚 柯 静

出版发行: 外语教学与研究出版社

社 址: 北京市西三环北路 19 号 (100089)

网 址: <http://www.fltrp.com>

印 刷: 北京外国语大学印刷厂

开 本: 850×1168 1/32

印 张: 11.625

版 次: 2007 年 3 月第 1 版 2007 年 3 月第 1 次印刷

书 号: ISBN 978-7-5600-6520-5

定 价: 22.00 元

* * *

如有印刷、装订质量问题出版社负责调换

制售盗版必究 举报查实奖励

版权保护办公室举报电话: (010)88817519

前 言

《新编阿尔巴尼亚语教程》是为阿尔巴尼亚语专业本科教学而编写的一套教材，共四册，适合基础阶段（一、二年级）教学使用。

本教程力求做到以下三点：

一、内容的实用性和持久性

对句型、课文、例句、练习等精心设计，尽量贴近现实生活 and 交际需要，以便学以致用。课文在历史、地理、政治、经济、文化艺术、旅游、体育、民俗等方面充分反映对象国的风貌，兼顾中国文化和当今世界的人文科学和自然科学。

二、知识的系统性和专业性

在语法教学上注意分散难点，循序渐进，对重点词语精讲多练，使学生牢固掌握阿尔巴尼亚语的基本技能。练习的设计包括听说读写译各个方面的训练，内容尽可能丰富实用。

三、语言的准确性和规范性

教材中所使用的语言符合现代阿尔巴尼亚语的规范，书写上以阿尔巴尼亚科学院 1978 年颁布的正字法为依据。

本书供阿尔巴尼亚语专业本科生第四学期使用，共 16 课，约含 1200 个生词。教材分“课文”、“语言点”和“练习”三部分。“课文”大多选自阿尔巴尼亚语原文，编者进行了一定的删改，使之适用于教材。“语言点”包括三个方面：1. “习语和词组”：主要针对课文中出现的习语和常用词组进行扩充，便于学生们掌握。2. “词汇及用法”：词汇选自课文中出现的常用词汇，以动词为主，

根据词汇的基本语义和主要用法给出例句。词的各种不同的语义大多是从词的基本语义引申出来的。理解和掌握了一个词汇的最基本的语义,就会在实践中融会贯通。3.“语法点”中是某些具体语法点。主要是对日常用语中遇到的某些具体语法问题进行补充,在补充的同时进行相关词法句法的复习,重点在运用。“练习”大部分是围绕课文和相关词汇及语法编写的。为了使学生学到更多的知识,同时又兼顾到学生以后就业的需要,练习中还增加了部分阅读内容,教师可根据情况灵活掌握。

在编写过程中参考了阿尔巴尼亚语相关教材,尤其是各类语法书,吸收借鉴了其中的一些内容。没有一一注明出处,在此谨向有关作者表示感谢。

阿尔巴尼亚语教研室对本书的出版十分关心,柯静老师对全书进行了审阅,阿尔巴尼亚专家鲁日迪·斯特林卡(Ruzhdi Stringa)对本书的阿语部分进行了审阅,陈逢华老师对本书进行了校对。在此深表谢意。

本教材的编写和出版离不开北京外国语大学科研处、外语教学与研究出版社和欧洲语言系的大力支持,在此表示诚挚的谢意。

教材中难免有不妥和疏漏之处,衷心期待使用本教材的教师、同学以及其他读者的批评指正。

编 者

2007年1月

目 录

Mësimi 1.....	1
§ Tekst.....	1
A. Gjatë vizitës së parë në Kinë.....	1
B. Rozafati	4
§ Pika gjuhësore.....	9
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	9
II. Fjalë dhe përdorime.....	11
III. Çështje gramatikore	13
§ Ushtrime.....	16
Mësimi 2.....	26
§ Tekst.....	26
A. Lidhja Shqiptare e Prizrenit (I).....	26
B. Lidhja Shqiptare e Prizrenit (II)	29
§ Pika gjuhësore.....	31
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	31
II. Fjalë dhe përdorime.....	33
III. Çështje gramatikore	36
§ Ushtrime.....	39
Mësimi 3.....	51
§ Tekst.....	51
A. Tirana	51
B. Durrësi.....	55
§ Pika gjuhësore.....	57
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	57
II. Fjalë dhe përdorime.....	59

III. Çështje gramatikore	61
§ Ushtrime	63
Mësimi 4	73
§ Tekst	73
A. Muzika shqiptare	73
B. Folklori muzikor dhe muzika e lehtë	77
§ Pika gjuhësore	81
I. Shprehje dhe togfjalësja	81
II. Fjalë dhe përdorime	83
III. Çështje gramatikore	85
§ Ushtrime	87
Mësimi 5	93
§ Tekst	93
A. Lufta kundër duhanit (I)	93
B. Lufta kundër duhanit (II)	98
§ Pika gjuhësore	101
I. Shprehje dhe togfjalësja	101
II. Fjalë dhe përdorime	104
III. Çështje gramatikore	106
§ Ushtrime	109
Mësimi 6	117
§ Tekst	117
A. Brezi i ri (I)	117
B. Brezi i ri (II)	120
§ Pika gjuhësore	123
I. Shprehje dhe togfjalësja	123
II. Fjalë dhe përdorime	124
III. Çështje Gramatikore	126

§ Ushtrime.....	128
Mësimi 7.....	137
§ Tekst.....	137
A. Fjala e Skënderbeut.....	137
B. Kthimi i Skënderbeut.....	140
§ Pika gjuhësore.....	143
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	143
II. Fjalë dhe përdorime.....	144
III. Çështje gramatikore.....	146
§ Ushtrime.....	149
Mësimi 8.....	157
§ Tekst.....	157
A. Legjenda e liqenit të Pogradecit (I).....	157
B. Legjenda e liqenit të Pogradecit (II).....	160
§ Pika gjuhësore.....	165
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	165
II. Fjalë dhe përdorime.....	166
III. Çështje gramatikore.....	170
§ Ushtrime.....	172
Mësimi 9.....	178
§ Tekst.....	178
A. Përsëri në këmbë (I).....	178
B. Përsëri në këmbë (II).....	182
§ Pika gjuhësore.....	189
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	189
II. Fjalë dhe përdorime.....	191
III. Çështje gramatikore.....	193
§ Ushtrime.....	196

Mësimi 10.....	202
§ Tekst.....	202
A. Mbi komedinë “14 vjeç dhëndër” (I)	202
B. Mbi komedinë “14 vjeç dhëndër” (II)	204
§ Pika gjuhësore.....	207
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	207
II. Fjalë dhe përdorime.....	209
III. Çështje gramatikore	210
§ Ushtrime.....	212
Mësimi 11.....	219
§ Tekst.....	219
A. Peshëngritës (I).....	219
B. Peshëngritës (II)	222
§ Pika gjuhësore.....	226
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	226
II. Fjalë dhe përdorime.....	227
III. Çështje gramatikore	230
§ Ushtrime.....	234
Mësimi 12.....	242
§ Tekst.....	242
A. Nga fjalimi i kryeministrit në OKB (I).....	242
B. Nga fjalimi i kryeministrit në OKB (II).....	245
§ Pika gjuhësore.....	249
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	249
II. Fjalë dhe përdorime.....	250
III. Çështje gramatikore	252
§ Ushtrime.....	256

Mësimi 13.....	263
§ Tekst.....	263
A. Nga “Prilli i thyer” (I)	263
B. Nga “Prilli i thyer” (II)	267
§ Pika gjuhësore.....	270
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	270
II. Fjalë dhe përdorime.....	272
III. Çështje gramatikore	273
§ Ushtrime.....	276
Mësimi 14.....	288
§ Tekst.....	288
A. Sporti dhe Olimpiada (I)	288
B. Sporti dhe Olimpiada (II)	291
§ Pika gjuhësore.....	294
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	294
II. Fjalë dhe përdorime.....	295
III. Çështje gramatikore	297
§ Ushtrime.....	302
Mësimi 15.....	313
§ Tekst.....	313
A. Në kërkim të Atlantidës (I).....	313
B. Në kërkim të Atlantidës (II)	316
§ Pika gjuhësore.....	320
I. Shprehje dhe togfjalësja.....	320
II. Fjalë dhe përdorime.....	322
III. Çështje gramatikore	324
§ Ushtrime.....	328

Mësimi 16.....	338
§ Tekst.....	338
A. Shoku (I).....	338
B. Shoku (II).....	343
§ Pika gjuhësore.....	348
I. Shprehje dhe togfjalësha.....	348
II. Fjalë dhe përdorime.....	350
III. Çështje gramatikore.....	353
§ Ushtrime.....	356

Mësimi 1

Tekst

A. Gjatë vizitës së parë në Kinë

Pata fatin që në përvjetorin e parë të Çlirimit të Kinës, të bëja pjesë në një delegacion të Federatës Botërore të Rinisë Demokratike. Vizituam, thuajse, tërë qytetet kryesore të këtij vendi të pafund. Në delegacion bënin pjesë përfaqësues të rinisë të 52 vendeve të botës. Kështu që, me 50% të tyre merreshim vesh me gjuhën e shenjave. Pritja që e ngrohtë, madhështore. Kina ishte një kontinent i panjohur për shumicën dërrmuese të delegatëve, që për herë të parë shkelnin në këtë vend. Kuptohet, kjo rrethanë bartte edhe disa inkonvenienca, linte shteg që të lindnin edhe situata jo të zakonata, madje edhe qesharake. Kjo vinte se për herë të parë merrnim kontakt me një realitet të ri, me njerëz që s'i kishim takuar kurrë dhe që nuk njihnim gjuhën, zakonet e tyre. Po të mos vrojtonim mirë, gati të gjithë kinezët, që takonim, na dukeshin njësoj. Kjo, jo vetëm se ata qenë të racës së verdhë dhe ne nuk arrinim të shquanim linjat karakteristike e dalluese të fytyrës së secilit, (s'pamë, p.sh., ndonjë kinez biond gjëkund) por edhe sepse, thuajse shumica në atë kohë - fjala është për vitin 1949 - visheshin thjesht, shumë thjesht, me ca kostume të ngjashme me ato të vullnetarëve të aksioneve të hershme të rinisë sonë.

Një ditë shkua për vizitë në Universitetin e Shangait. U takua me trupin pedagogjik, me studentët, kalua nga njëri auditor në tjetrin. Dëgjuam me interes shpjegimet që na

jepnin për çështjet që na interesonin. Asistua edhe në një shfaqje shumë interesante dhe në një banket, ku shpesh, me gotat në duar, shkonim dhe e çoknim, dreqi e di për të satën herë, po me të njëjtët profesorë, pedagogë, dhe, ç' ishte më zbavitëse, edhe me ndonjë nga shoqëruesit tanë. Më në fund, të përcjellë nga 70 a 80 pedagogë, dolëm te shkallët e Universitetit ku, mbasi bëmë një fotografi të gjithë bashkë, u përqaftuam dhe u drejtuam gjithkush në makinën e vet. Tek po kërkoja veturën "time", një shok kinez, tërë përzemërsi, më shkoj dorën në krah dhe, pa asnjë vështirësi, midis 50 e ca veturave të delegacionit, gjeti makinën "time".

- Se se! - i thashë unë në kinezçe, me demek "faleminderit" dhe vetëm sa e zura në qafë, se kinezët nuk e kishin zakon të putheshin. Të paktën me ne, se ç'bënin me njëri-tjetrin, punë e tyre.

Pas këtij ceremoniali unë shkova drejt makinës. Mirëpo, kur vura re se shoku kinez po më ndiqte nga prapa, buzagaz, u ktheva, e përqaftova edhe një herë, duke e shtrënguar fort, shumë fort, sikur të nisesha për në front.

"Do t'i jap një fotografi," - thashë me vete, "Kushedi se si vjen puna. Mali me mal s'piqet, po njeriu me njerinë..." Prapa fotografisë i shënova edhe adresën e shtëpisë në Shqipëri dhe hyra në makinë, kur ç'të shihja? Miku im kinez, u ul në timon, mbylli me kujdes derën dhe, pasi më buzëqeshi ëmbël, ëmbël, i dha makinës.

Ishte shoku Çin, shoferi i veturës me të cilin kisha udhëtuar gati dy javë. (Nga *Dostojevsk nuk kemi, idiotë sa të duash*, Qamil Buxheli)

【Shënime】

1. Dostojevski 陀思妥耶夫斯基 (1821—1881), 俄罗斯作家, 1868 年发表长篇小说《白痴》。
2. me demek = domethënë
3. Mali me mal s'piqet, po njeriu me njerinë... 这是阿尔巴尼亚的谚语“山与山不相会, 人与人总相逢”的一部分。完整的谚语是 Mali me mal s'piqet, njeriu me njerinë piqet.

Fjalë të Reja

bart	fol.	携带
inkonveniencë, -a	f.sh. -a, -at	不便, 困难
situatë, -a	f.sh. -a, -at	形势, 情况
qesharak, -e	mb.	可笑的
vrojtoj	fol.	观察
racë, -a	f.sh. -a, -at	人种
biond, -e	mb.	黄头发的, 金黄色头发的
asistoj	fol.	出席
banket, -i	m.sh. -e, -et	宴会
çok(it)	fol.	碰杯
zbavitës, -e	mb.	可笑的, 啼笑皆非的
përzemërsi, -a	f.	衷心, 诚挚
kinezçe	ndajf.	用汉语, 用中文
ceremonial, -i	m.	仪式
buzagaz, -e	mb.	微笑的
front, -i	m.sh. -e, -et	前线
piqem	fol.	相遇
idiot, -i	m.sh. -ë, -ët	白痴

B. Rozafati

Krenare ngrihet mbi Bunën e gjerë e mbi qytetin e Shkodrës kështjella e lashtë e Rozafatit.

Kur është hedhur guri i parë në themelet e kësaj kështjelle? S'i dihet. Historia e saj humbet në mjegullën e lashtësisë ilire, banorëve të moçëm të kësaj mënge.

Një gjë dihet mirë e qartë: atë e kanë pasur dikur labeatët dhe pastaj ardianët, që ishin fise të forta ilire. Në atë kohë tërë bregu i këtejshëm i Adriatikut, gjer në Tergestën e bujshme apo Trieshtën e ditëve tona, ish breg ilir. Më vonë u derdhën këtej romakët, pastaj sllavët, normanët, venedikët, turqit e shumë popuj të tjerë të huaj. Gjatë shekujve ata krepat e thatë nën muret e Rozafatit, si edhe vetë muret e kështjellës, janë lagur me përrën timer gjaku të atyre që e kanë sulmuar dhe të atyre që e kanë mbrojtur. Të huajt erdhën e shkuan, kurse populli ynë mbeti ngulur në këtë tokë ilire.

Ndërtimi i kështjellës së Rozafatit ka një gojëdhënë të bukur dhe të hidhur, që na ka ardhur nga lashtësia jonë.

Ja se ç'thotë kjo gojëdhënë.

... i ra mjegulla Bunës dhe e mbuloi të tërë. Kjo mjegull mbeti aty tri ditë e tri net. Pas tri ditësh e tri netësh fryu një erë e hollë dhe e lartoi mjegullën. E lartoi dhe e shpuri gjer në kodrën e Valdanuzit. Aty majë kodrës punonin tre vëllezër. Ndërtonin një kështjellë. Muri, që bënin ditën, u prishej natën dhe kështu nuk e lartonin dot.

Na shkon aty një plak i mirë.

- Puna mbarë, o tre vëllezër!

- Të mbarë paç o plak i mirë! Po ku e sheh ti të mbarën

tonë? Ditën punojmë, natën shembet. A di të na thuash ndonjë fjalë të mirë: Ç'të bëjmë që të mbajmë muret më këmbë?

- Unë di, - thotë plaku, - po e kam për mëkat t'ju them.

- Atë mëkat hidhe mbi kryet tona, se ne duam që ta qëndrojmë më këmbë këtë kështjellë.

Plaku i mirë mendohet e pyet:

- A jini të martuar, o trima? A kini ju të tri vashat tua?

- Të martuar jemi, i thonë ata. Edhe të tre i kemi vashat tona. Na thuaj pra ç'të bëjmë që ta qëndrojmë këtë kështjellë.

Në doni ta qëndroni, lidhuni me besa-besë: vashave mos u rrëfeni, në shtëpi mos kuvendoni për fjalët që do t'ju them unë. Atë nga të tri kunatat, që do të vijë nesër t'ju sjellë bukën, ta merrni e ta muroni të gjallë në mur të kështjellës. Atëherë kini për të parë se muri do të zërë vend e do të qëndrojë për jetë e mot.

Tha kështu plaku e shkoi: tani u pa, pastaj s'u pa.

Vaj! Vëllai i madh e shkeli besën e fjalën. Kuvendoi në shtëpi, i tregoi vashës së vet kështu e kështu, i tha të mos vinte atje të nesërmen. Edhe i mesmi e shkeli besën e fjalën: ia tregoi të gjitha vashës së vet. Vetëm i vogli e mbajti besën e fjalën: nuk kuvendoi në shtëpi, nuk i tregoi vashës së vet.

Në mëngjes, ata të tre ngrihen shpejt e shkojnë në punë. Çekanët godasin, gurët copëtohen, zemrat rrahin, muret lartohen...

Në shtëpi, nëna e djemve s'di gjë. I thotë së madhes:

- Mojt nuse e madhe, mjeshtrit duan bukë e ujë, duan kungullin me verë.

Nusja e madhe ia kthen:

- Besa, nënë, sot s'mund të shkoj, se jam sëmurë.

Kthehet e i thotë së mesmes:

- Moj nuse e mesme, mjeshtrit duan bukë e ujë, duan kungullin me verë.

- Besa, nënë, sot s'vete dot, se do të shkoj te fisi për të bujtur.

Nëna e djemve i kthehet nuses së vogël:

- Moj nuse e vogël...

Nusja e vogël brof më këmbë:

- Urdhëro, zonja nënë!

- Mjeshtrit duan bukë e ujë, duan kungullin me verë.

- Besa, nënë, unë vete, po e kam djalin të vogël. Druhem se do gjë të pijë e qan.

Nisu, shko, se djalin ta shikojmë ne, s'ta lëmë të qajë, - i thonë të kunatat.

Ngrihet e vogla, e mira, merr bukë e ujë, merr kungullin me verë, e puth djalin në të dyja faqet, nisët e bie në Kazenë; që aty ngjitet kodrën e Valdanuzit, i afrohet vendit tek punojnë të tre mjeshtrit: dy të kunetërit dhe i shoqi.

- Puna mbarë, o mjeshtër!

- Po ç'është kështu?

Çekanët ndalen e s'godasin, po zemrat rrahin fort e fort. Fytyrat zbehen. Kur e sheh i vogli të shoqen, hedh çekanin nga dora dhe mallkon gurin e murin.

E shoqja i thotë:

- Ç'ke ti, o im shoq? Pse mallkon gurin e murin?

Hidhet kunatë i madh:

- Ti paske lindur në ditë të zezë, moj kunata jonë. Ne e kemi me fjalë të të murojmë të gjallë në mur të kështjellës.